

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.6.2011
COM(2011) 376 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR
ȘI CURTEA DE CONTURI**

PRIVIND STRATEGIA ANTIFRAUDĂ A COMISIEI

{SEC(2011) 791 final}

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN, COMITETUL REGIUNILOR
ȘI CURTEA DE CONTURI**

PRIVIND STRATEGIA ANTIFRAUDĂ A COMISIEI

CUPRINS

1.	Introducere	2
2.	O strategie globală antifraudă a Comisiei	4
2.1.	Principii de bază și priorități	7
2.2.	Prevenirea și detectarea fraudelor	8
2.2.1.	Strategii antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei	9
2.2.2.	Rolul OLAF în elaborarea și aplicarea strategiilor	10
2.2.3.	Controale și analize de risc sistematice.....	11
2.2.4.	Sensibilizare și formare.....	12
2.3.	Investigații.....	13
2.3.1.	Investigațiile OLAF	13
2.3.2.	Informatori și denunțatori	14
2.4.	Sancțiuni.....	15
2.5.	Recuperare.....	15
2.6.	Alte instrumente orizontale de prevenire a fraudelor.....	16
2.6.1.	Norme legislative internaționale	16
2.6.2.	Etică și integritate.....	16
2.6.3.	Transparența și accesul la informații.....	16
2.6.4.	Achiziții și granturi	17
3.	Monitorizarea punerii în aplicare și raportarea	17

1. INTRODUCERE

Prin prezenta comunicare, Comisia își îmbunătățește și modernizează Strategia antifraudă. **Obiectivul general** al acestei noi Strategii antifraudă a Comisiei este acela de a îmbunătăți **prevenirea, detectarea și condițiile de investigare** a fraudelor, de a asigura măsuri de **despăgubire** adecvate și de a atinge un nivel suficient de **descurajare, prin sancțiuni proporționale și disuasive, precum și prin respectarea garanțiilor procedurale**, în special prin introducerea unor **abordări strategice antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei** și, prin luarea în considerare și clarificarea diverselor responsabilități ale diferitelor părți interesate.

Articolul 325 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) cere Comisiei și statelor membre să combată fraudele și orice alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii. Prevenirea și detectarea fraudelor reprezintă, prin urmare, o obligație generală pentru toate serviciile Comisiei în cadrul activităților lor zilnice care implică utilizarea resurselor.

Comisia Europeană execută bugetul UE în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare (articolul 317 TFUE). Comisia s-a angajat să garanteze că acest cadru, politicile, normele și procedurile în vigoare permit prevenirea și detectarea eficace a fraudelor¹.

Gestiunea și responsabilitatea financiară au fost consolidate. Serviciilor Comisiei² le revine responsabilitatea gestionării resurselor operaționale și administrative care le-au fost alocate pentru a pune în aplicare politicile UE sau pentru a contribui la buna funcționare a instituțiilor UE în mod eficient și cu reducerea, în măsura posibilului, a sarcinii administrative. În acest sens, serviciilor Comisiei³ le revine responsabilitatea luării măsurilor necesare pentru a oferi garanții rezonabile privind prevenirea și detectarea fraudelor⁴ și neregulilor⁵.

Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) desfășoară investigații administrative. Acesta se bazează pe experiența și expertiza de care dispune pentru a sprijini alte servicii ale Comisiei în prevenirea și detectarea fraudelor⁶.

Prevenirea și detectarea fraudelor se află în centrul politicilor antifraudă ale Comisiei. Cu toate acestea, alți factori sunt la fel de importanți, și anume eficacitatea și eficiența

¹ Definiția fraudei poate fi găsită în articolul 1 din convenția elaborată pe baza articolului K.3 din Tratatul privind Uniunea Europeană referitor la protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO C 316, 27.11.1995, p. 49).

² Trimiterile la „serviciile Comisiei” acoperă toate direcțiile generale și serviciile Comisiei, precum și agențiile executive.

³ Ordonatorii de credite delegați, în sensul TFUE (articolul 322) și al Regulamentului financiar [Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, 16.9.2002, p. 1)].

⁴ A se vedea articolul 28 și articolul 28a din Regulamentul financiar.

⁵ Constituie neregulă orice încălcare a unei dispoziții a dreptului UE de către un agent economic, care poate sau ar putea prejudicia interesele financiare ale UE [articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995)].

⁶ Comunicarea Comisiei „Prevenirea fraudei prin valorificarea rezultatelor operaționale: o abordare dinamică a protecției împotriva fraudei” [COM (2007) 806 final].

investigațiilor, recuperarea rapidă a sumelor plătite în mod nejustificat de la bugetul UE, precum și sancțiunile cu efect descurajator.

Statele membre gestionează aproape toate veniturile bugetului UE. Totodată, acestea gestionează în comun cu Comisia aproximativ 80 % din cheltuielile bugetare. Restul de 20 % sunt gestionate direct de serviciile Comisiei, parțial împreună cu administrațiile din țări din afara UE și cu organizațiile internaționale.

În recomandările formulate cu privire la procedurile de descărcare de gestiune și în diverse alte rezoluții și rapoarte, Parlamentul European (PE)⁷, Consiliul⁸ și Curtea de Conturi⁹ au cerut o mai bună protecție a intereselor financiare ale UE împotriva neregulilor și fraudelor. Consiliul¹⁰ și Parlamentul¹¹ au cerut, totodată, simplificarea și evitarea introducerii de sarcini administrative în programele europene. Prin urmare, Comisia trebuie să găsească echilibrul între eficacitatea controlului și simplificare.

În 2010, Consiliul a adoptat Programul multianual de la Stockholm¹² care definește prioritățile politice din domeniul justiției, libertăților civile și securității. Programul invită UE și statele membre să își intensifice eforturile de combatere a corupției și a altor forme de criminalitate financiară, ceea ce necesită consolidarea capacității de investigare financiară și clarificarea „beneficiarilor efectivi” ai bunurilor.

În 2011, se vor lua mai multe de inițiative în direcția intensificării luptei împotriva fraudei și corupției care afectează fondurile publice ale UE:

Propunerea Comisiei de **modificare a cadrului juridic al OLAF**¹³ vizează sporirea eficienței și a rapidității investigațiilor OLAF, consolidarea garanțiilor procedurale, precum și a cooperării dintre OLAF și statele membre și îmbunătățirea guvernanței instituției.

Comunicarea privind protejarea intereselor financiare ale UE prin măsuri de drept penal și investigații administrative¹⁴ stabilește modul în care Comisia înțelege, la nivelul UE, să protejeze

⁷ De exemplu, rapoartele privind protecția intereselor financiare ale Comunităților și lupta împotriva fraudei — Raportul anual 2008 [2009/2167 (INI)] și 2009 [2010/2247 (INI)].

⁸ A se vedea, de exemplu, Rezoluția Consiliului privind o politică globală a UE împotriva corupției — 14 aprilie 2005; concluziile grupului de lucru privind Parchetul European, organizat de președinția spaniolă (primul semestru al anului 2010), și declarația președinției belgiene (al doilea semestru al anului 2010) privind Programul de la Stockholm.

⁹ Avizul Curții de Conturi nr. 1/2010 — „Îmbunătățirea gestiunii financiare a bugetului UE: riscuri și provocări”, JO C 35, 12.2.2010, p. 4; Raportul anual al Curții de Conturi privind exercițiul financiar 2009, JO C 303, 9.11.2010, p. 10, 11, 26.

¹⁰ A se vedea, de exemplu, EUCO 2/1/11 REV1, 8 martie 2011 („Simplificarea instrumentelor UE care vizează promovarea cercetării, a dezvoltării și a inovării reprezintă un element esențial în vederea facilitării adoptării acestora de către cei mai buni oameni de știință și de cele mai inovatoare întreprinderi, în special, prin obținerea unui acord între instituțiile relevante cu privire la un nou echilibru între încredere și control, precum și între asumarea riscurilor și evitarea acestora”).

¹¹ Rezoluția PE din 11 noiembrie 2010 - P7 TA(2010)0401 — care pune în evidență complexitatea regulilor, investițiile de timp necesare pe care le necesită, costurile ridicate cu personalul și birocrăția.

¹² JO C 115, 4.5.2010, p. 1.

¹³ COM(2011) 135 final.

¹⁴ Comunicare privind protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene prin măsuri de drept penal și investigații administrative: O politică integrată pentru a proteja banii contribuabililor, COM (2011) 293 final.

banii contribuabililor împotriva activităților ilegale, inclusiv a amenințărilor reprezentate de corupție, atât în interiorul, cât și în afara instituțiilor UE. Această comunicare subliniază posibilitățile de îmbunătățire a cadrului juridic penal și a instrumentelor procedurale disponibile pentru investigatori și procurori, precum și posibilele evoluții instituționale, cum ar fi instituirea Parchetului European.

În completarea acestor inițiative, **Comunicarea privind lupta împotriva corupției în UE**¹⁵ instituie, la nivelul UE, un mecanism de raportare destinat evaluării periodice a acțiunii statelor membre în materie („Raportul anticorupție al UE”).

Programul de lucru al Comisiei pentru 2011 include, de asemenea, în secțiunea destinată „Inițiativelor privind protejarea economiei legale”, **propunerea pentru un nou cadru juridic privind confiscarea și recuperarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni**¹⁶.

Prezenta strategie antifraudă completează aceste inițiative și vizează în principal aspecte legate de buna administrare. Împreună, toate aceste comunicări articulează viitoarele politici antifraudă și anticorupție ale UE într-un cadru coerent și cuprinzător.

Prezenta Strategie antifraudă a Comisiei este destinată direct în primul rând serviciilor Comisiei; ea va consolida politicile UE și va contribui la protejarea intereselor financiare ale UE. Strategia se înscrie pe linia orientărilor politice fundamentale ale Comisiei, prezentate în comunicările sale recente privind **Europa 2020**¹⁷ și **revizuirea bugetului UE**¹⁸, care au subliniat importanța obiectivelor de simplificare și coerență a normelor UE, garantându-se, în același timp, menținerea unor standarde ridicate de responsabilitate și supraveghere a riscurilor financiare.

2. O STRATEGIE GLOBALĂ ANTIFRAUDĂ A COMISIEI

Fraudele care afectează bugetul UE – care este situația actuală și care sunt provocările cu care ne confruntăm?

Cea mai recentă Strategie antifraudă a Comisiei a fost adoptată în 2000¹⁹, iar planurile de acțiune subsecvente pentru 2001-2003 și 2004-2005 au pus bazele unei politici globale a UE împotriva fraudei²⁰. În rapoartele sale anuale privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților din perioada 2001-2005, Comisia a raportat cu privire la implementarea planului de acțiune și la progresele înregistrate în dezvoltarea politicilor antifraudă²¹. În 2007, Comisia a adoptat Comunicarea privind prevenirea fraudei²², împreună cu Comunicarea privind repartizarea responsabilităților între OLAF și serviciile Comisiei în privința cheltuielilor din cadrul gestionării partajate, prin care serviciile și-au asumat responsabilitatea pentru urmărirea financiară a neregulilor și fraudei²³. Implementarea acestor comunicări arată

¹⁵ Comunicare a Comisiei către Consiliu, Parlamentul European și Comitetul Economic și Social European privind lupta împotriva corupției în UE [COM (2011) 308 final].
http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm.

¹⁷ COM(2010) 2020.

¹⁸ COM(2010) 700.

¹⁹ COM(2000) 358 final.

²⁰ COM(2001)254 final; COM(2004) 544 final.

²¹ Pentru mai multe detalii, a se vedea COM (2006) 378, p. 5-12 (evaluarea strategiei pentru anii 2000-2005).

²² COM(2007) 806 final.

²³ C (2007)5709.

că expertiza OLAF, câștigată pe baza experienței sale în materie de investigații, poate furniza contribuții utile Comisiei.

Contextul actual de pregătire a noului cadru financiar multianual (CFM) oferă Comisiei ocazia de a consolida diversele abordări în materie de combatere a fraudei la nivelul diferitelor politici UE. CFM pentru perioada de după 2013 va fi sprijinit prin noi propuneri legislative specifice de programe europene. În completarea obiectivului general de simplificare în profunzime, acestea ar trebui să includă măsuri antifraudă corespunzătoare. Comisia s-a angajat să consolideze în continuare dispozițiile legislației antifraudă într-un mod eficace din punct de vedere al costurilor și proporționat. Acest proces va lua în considerare acțiunile întreprinse deja de serviciile Comisiei.

Autorii fraudelor, în special din rândul criminalității organizate, se adaptează rapid la noi circumstanțe. Comisia trebuie să fie în măsură să facă față acestor noi provocări. Contextul în continuă schimbare al fraudelor impune adaptarea permanentă a politicilor antifraudă ale UE. Prevenirea și detectarea fraudelor reprezintă un aspect fundamental în materie de guvernare, la care Comisia s-a angajat să răspundă la toate nivelurile și pe parcursul întregului ciclu cheltuieli/venituri.

Bugetul UE reprezintă banii contribuabililor, care trebuie să servească exclusiv pentru punerea în aplicare a politicilor aprobate de legiuitorul UE. Cu toate acestea, în 2009, statele membre au raportat cazuri de suspiciuni de fraudă, însumând 279,8 milioane EUR, care implică fonduri UE gestionate la nivel național²⁴.

Aceasta reprezintă doar o indicație cu privire la impactul financiar al chestiunii și nu se poate considera că se referă la cazuri confirmate de fraudă sau că sumele sunt nerecuperabile. Acest lucru arată încă că sunt necesare eforturi de prevenire și că măsurile în vigoare trebuie să fie adaptate în mod periodic pentru a contracara noi forme de fraudă.

Pe de altă parte, noile controale pe care le sugerează Comisia pentru a fi puse în practică trebuie să fie proporționale și eficiente din punct de vedere al costurilor pe care le antrenează. Având în vedere că pentru disimularea fraudelor este nevoie deseori de stratageme sofisticate și organizate cu atenție, riscul ca fraudele să nu fie detectate este mai ridicat decât în cazul altor nereguli, astfel încât, pentru a fi eficiente, sistemele antifraudă trebuie să fie mai inteligente și mai sofisticate și, deci, este probabil să fie mai costisitoare. Valoarea marginală a fraudei susceptibile de a fi detectată și sancționată de statele membre și de Comisie ca urmare a controalelor antifraudă suplimentare trebuie să fie superioară costului marginal al controalelor și costurilor suplimentare, ținând seama și de riscul reputațional.

În plus, măsurile antifraudă trebuie aplicate în conformitate cu obiectivul declarat al Comisiei de a menține o creștere zero în materie de resurse și de a reduce funcțiile de sprijin administrativ și de coordonare²⁵. Prin urmare, eventualele investiții suplimentare trebuie realizate prin redistribuirea personalului între servicii în conformitate cu aceste principii.

²⁴ COM (2010)382, p. 6. Această cifră se referă la o fază incipientă, după deschiderea investigațiilor privind neregulile, în cazurile în care există o primă suspiciune privind existența unui infracțiuni penale.

²⁵ SEC(2007)530.

Comisia elaborat deja măsuri antifraudă și pregătește noi măsuri. Următoarele exemple de bune practici demonstrează potențialul pe care îl au măsurile antifraudă bine concepute:

Pentru acțiunile structurale²⁶, Comisia a pus în aplicare o **Strategie comună de prevenire a fraudelor**, al cărei obiectiv este consolidarea capacității de a aborda fraudele, creșterea gradului de conștientizare, în statele membre și în serviciile Comisiei, cu privire la importanța combaterii fraudei și a consolidării cooperării cu OLAF. Această Strategie comună de prevenire a fraudelor consolidează măsurile existente pentru fondurile în cauză și va facilita punerea în aplicare a prezentei strategii antifraudă în acest domeniu bugetar. Alte servicii ale Comisiei, cum ar fi cele responsabile pentru politica de cercetare, au adoptat, de asemenea, strategii antifraudă specifice care exploatează datele disponibile în scopul combaterii fraudelor.

Cu toate acestea, încă nu toate serviciile Comisiei care gestionează fonduri UE urmează o astfel de abordare sistematică.

Dezvoltarea abordării „Pluto” în ceea ce privește detectarea și prevenirea fraudelor:

Proiectul Pluto a fost creat pentru a sprijini Direcția Generală Societatea informațională a Comisiei să își îmbunătățească capacitățile de audit și funcțiile de control prin furnizarea unor instrumente analitice puternice și a unor informații cu privire la indicatorii de fraudă bazați pe experiența operațională a OLAF. Această abordare a permis detectarea unor numeroase alte cazuri de suspiciuni de fraudă²⁷.

Dat fiind succesul proiectului, în special în ceea ce privește detectarea la timp a cazurilor de fraudă, și alte servicii ale Comisiei au manifestat un interes semnificativ pentru punerea în aplicare a unei astfel de abordări. Acest lucru le va fi facilitat.

O platformă tehnică unică de schimb securizat de date între administrațiile vamale și alte autorități naționale competente, inclusiv celulele de informații financiare ale UE²⁸ (autoritățile însărcinate cu lupta împotriva spălării de bani), accesibilă prin utilizarea unui navigator web, a fost pusă la punct de Comisia Europeană sub denumirea de **Mutual Assistance Broker (MAB)**. Platforma permite schimbul securizat de informații privind mișcările ilicite, suspectate sau constatate, de bunuri și de numerar care intră sau ies din UE, eliminându-se necesitatea de a se duplica în mod exagerat înregistrarea datelor și respectându-se, totodată, normele privind protecția datelor.

Noile instrumente informatice pot reduce în mod considerabil sarcina administrativă pe care o presupune detectarea fraudelor sau a neregulilor în ceea ce privește gestionarea capitolului de venituri din buget.

Comisia a conceput un curs de formare destinat sensibilizării cu privire la fraude, bazat pe cazuri cu care un serviciu al Comisiei s-a confruntat în mod real.

²⁶ În special, Fondurile Europene de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul Social European (FSE) și Instrumentul Financiar de Orientare a Pescuitului (IFOP).

²⁷ Raportul anual al OLAF pe 2010, p. 30.

²⁸ Este vorba, în principal de respectarea obligației de schimb de informații, definită de Grupul de acțiune financiară în privința spălării banilor (GAFI) în Recomandarea specială IX privind transportatorii de numerar, care este pusă în aplicare în UE în temeiul prevederilor articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 1889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2005 privind controlul numerarului la intrarea sau ieșirea din UE (JO L 309, 25.11.2005, p. 9-12).

Acest tip de curs de formare personalizat va fi elaborat prin recurgerea la studii de caz concrete cu care s-au confruntat și alte servicii ale Comisiei și va fi oferit în mod periodic așa cum se subliniază în secțiunea 2.2.4.

2.1. Principii de bază și priorități

Care sunt principiile de bază ale Strategiei antifraudă a Comisiei?

Strategia antifraudă a Comisiei se aplică atât la capitolului privind cheltuielile, cât și capitolului privind veniturile la buget.

Marile **principii directoare** și obiective ale politicii Comisiei în acest domeniu sunt următoarele:

etică. Comisia și celelalte autorități responsabile cu gestionarea fondurilor UE trebuie să respecte **cele mai riguroase standarde în materie de comportament etic și de integritate**. Personalul acestora trebuie să respecte aceste standarde și trebuie să fie format în mod corespunzător pentru a recunoaște riscurile de fraudă și pentru a fi conștientizat cu privire la necesitatea de a o combate.

Transparență sporită. Acesta este un instrument important în lupta împotriva fraudei. În măsura în care acest lucru este posibil, informațiile relevante cu privire la utilizarea fondurilor UE trebuie să fie disponibile într-un format care să poată fi auditat, comparat și analizat în scopuri antifraudă, sub rezerva normelor pertinente referitoare la protecția datelor²⁹.

Prevenirea fraudelor. Elaborarea programelor de cheltuieli reprezintă prima etapă în prevenirea eficace a fraudelor. Prin urmare, în studiile de fezabilitate și în evaluările de impact, după caz, se va introduce o analiză cu privire gradul de expunere la riscul de fraudă. În stadiul de punere în aplicare a programelor, mecanisme de monitorizare și control eficace, bazate pe potențialul de risc, ar trebui să garanteze atenuarea corespunzătoare a riscului de fraudă.

Capacitate efectivă de investigare. Instrumentele și stimulentele adecvate sunt importante pentru detectarea și investigarea eficace a fraudelor. În cazul în care se suspectează o fraudă, organismele antifraudă trebuie să beneficieze de accesul confidențial la informațiile necesare, în colaborare cu instituțiile și organismele în cauză, pe o pistă de audit și în conformitate cu reglementările în vigoare. În plus, instituțiile și organismele în cauză trebuie să primească, din partea organului de anchetă, informații adecvate și prompte care să îi permită luarea de măsuri de precauție și în vederea împiedicării continuării unei nereguli sau fraude cu impact asupra bugetului UE. Denunțatorii, martorii și informatorii trebuie să aibă acces cu ușurință la proceduri sigure și rapide de raportare a cazurilor de fraudă.

Sancțiuni. Justiția trebuie înfăptuită cu respectarea legalității și într-un termen rezonabil. Procedurile trebuie să prevadă standarde sporite pentru respectarea legalității, utilizând mecanisme care să permită o acțiune rapidă și independentă. În plus față de aplicarea de

²⁹

A se vedea articolele 29 și 30 din Regulamentul financiar (principiul transparenței).

sanțiuni adecvate, este important ca persoanele condamnate și sancționate administrativ să fie private efectiv de produsele infracțiunii săvârșite, iar resursele fraudate trebuie recuperate.

Buna cooperare între actorii interni și externi. În special, cooperarea armonioasă dintre UE și autoritățile naționale competente, precum și între serviciile din cadrul tuturor instituțiilor în cauză reprezintă o precondiție pentru combaterea eficientă a fraudei. Comisia ia în considerare rolul important al partenerilor săi în implementarea programelor, în special în cadrul gestiunii partajate.

Care sunt prioritățile Comisiei?

Strategia antifraudă a Comisiei va include măsuri antifraudă în domeniile prevenirii și detecției (2.2.), investigațiilor (2.3.), sancțiunilor (2.4.), recuperării (2.5.), al altor politici orizontale de prevenire a fraudelor, cum ar fi etica și integritatea, transparența și accesul la informații precum și al achizițiilor și al granturilor (2.6.).

Chestiunile care trebuie rezolvate cu **prioritate** se referă la prevenirea fraudei:

- (1) Introducerea de dispoziții antifraudă adecvate în propunerile Comisiei privind programele de cheltuieli în noul cadru financiar multianual, în lumina studiilor de impact prevăzute la punctul 2.2.1;
- (2) Elaborarea de abordări strategice antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei cu sprijinul OLAF (punctul 2.2.2.) și al serviciilor centrale și punerea lor în aplicare (punctele 2.2.1 – 2.2.3 și 2.2.4); și
- (3) Revizuirea directivelor privind achizițiile publice în vederea simplificării acestora, cu limitarea, în același timp, a riscurilor de fraudă în materie de achiziții publice în statele membre (punctul 2.6.4).

Aceste priorități vor fi puse în aplicare cel târziu până la sfârșitul anului 2013. Celelalte măsuri stabilite în prezenta strategie antifraudă se vor concretiza cel târziu până la sfârșitul anului 2014.

2.2. Prevenirea și detectarea fraudelor

Prevenirea și detectarea fraudelor și a neregulilor³⁰ reprezintă obiective care trebuie realizate prin intermediul proceselor de control intern ale Comisiei, aplicabile la toate nivelurile de gestionare³¹. Toate entitățile care gestionează fonduri UE au obligația legală de a preveni neregulile și fraudă care afectează bugetul UE. În termeni practici, Comisia, statele membre și alți parteneri responsabili de execuție au obligația de a pune în aplicare procedurile de

³⁰ Frauda este o calificare de drept penal pronunțată de un judecător. În contextul prezentei comunicări, prin *detectarea fraudei* și a neregulilor se înțelege detectarea de fapte sau de circumstanțe extrem de suspecte care indică nereguli și, prin urmare, o fraudă potențială (de exemplu, de către personalul financiar sau de către auditori), a căror transmitere către OLAF se impune, cu scopul de a fi *investigate* de acesta din urmă.

³¹ Articolul 28a din Regulamentul financiar.

gestiune și de control intern destinate să prevină și să detecteze neregulile, erorile și fraudele³².

Controalele care vizează prevenirea și detectarea fraudei fac parte din cele destinate să asigure legalitatea și regularitatea operațiunilor. Prin urmare, prezenta strategie antifraudă nu ar trebui să dea naștere unui nivel de control suplimentar. Este totuși necesar să se asigure că sistemele de control intern existente au în vedere în mod adecvat riscurile de fraudă.

În timp ce cadrul legal prevede deja un set complet de cerințe pentru a garanta regularitatea și legalitatea procedurilor, sunt necesare îmbunătățiri suplimentare în scopul de a răspunde în mod satisfăcător expunerii specifice la fraudă. Serviciile centrale ale Comisiei, precum și unele servicii de gestionare, au pus la punct instrumente de analiză a riscurilor care pot servi și la gestionarea riscurilor de fraudă, dar este necesar ca acestea să fie revizuite în mod periodic pentru a le crește eficacitatea³³. Comisia va promova în mod activ gestionarea riscurilor de fraudă și va monitoriza rezultatele practice ale măsurilor de prevenire a fraudei care sunt puse deja în aplicare.

2.2.1. Strategii antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei

Responsabilitățile diferiților actori variază în funcție de modalitatea de gestionare și de domeniul de politică avut în vedere. Pentru aceasta este necesar ca abordările strategice să fie individualizate, astfel încât, dincolo de anumite caracteristici comune, strategiile antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei să fie adaptate nevoilor specifice ale domeniului de politică și ale serviciului în cauză al Comisiei. O „soluție universală” nu ar fi cea mai eficientă. După caz, punerea în aplicare trebuie să se bazeze pe **strategii antifraudă sectoriale specifice**, care trebuie să fie adoptate de către toate serviciile care gestionează sau supraveghează fonduri UE.

În ceea ce privește **gestionarea directă**, serviciile Comisiei responsabile cu diferite politici sunt, în esență, responsabile pentru prevenirea fraudelor, monitorizarea financiară a cazurilor de fraudă în domeniile lor de competență și, dacă este cazul, în strânsă cooperare cu OLAF, pentru adoptarea unor măsuri de atenuare, pentru a împiedica continuarea fraudei sau a neregulilor³⁴.

În domeniul **gestionării partajate**, statelor membre le revine responsabilitatea principală pentru execuția unei părți importante din bugetul UE (aproximativ 80 %) ³⁵. Acest lucru pune serviciilor Comisiei probleme specifice legate de prevenirea și detectarea fraudelor. În cadrul acestui tip de gestionare, statele membre sunt responsabile în primă instanță de instituirea unor sisteme de gestionare și control pentru programele operaționale care respectă cadrul de reglementare. Statele membre trebuie să asigure funcționarea eficientă a acestor sisteme pentru a preveni, detecta și corecta neregulile, inclusiv fraudă. Ulterior, Comisia trebuie să aplice

³² Articolul 60 alineatul (4) coroborat cu articolul 48 din normele de aplicare a Regulamentului financiar (JO L 357, 31.12.2002, p. 1-71).

³³ A se vedea Comunicarea Comisiei „Către o gestionare eficientă și coerentă a riscurilor de către serviciile Comisiei” [SEC (2005) 1327].

³⁴ În gestionarea directă, în conformitate cu articolul 53a din Regulamentul financiar, sarcinile de execuție se realizează fie direct de către serviciile Comisiei, fie de delegațiile UE.

³⁵ Articolul 53b din Regulamentul financiar.

procedurile de verificare a conturilor sau mecanismele de corecție financiară care îi permit să își asume răspunderea finală pentru execuția bugetului, în temeiul gestionării partajate.

În privința gestionării indirecte, în comun și descentralizate³⁶ și a gestionării partajate, serviciile Comisiei se bazează pe **parteneri externi** pentru execuția bugetului UE. O strategie antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei va trebui să ia în considerare proporționalitatea și raportul costuri – beneficii pentru măsurile care trebuie puse în aplicare, pornind, atunci când este posibil de la o strategie existentă. Particularitățile gestionării de către partenerii externi variază, astfel că serviciile Comisiei trebuie să determine cele mai bune modalități de a proteja interesele financiare ale UE în fiecare domeniu, ținând cont de raportul costuri – beneficii. OLAF va sprijini serviciile Comisiei, astfel cum este prevăzut la punctul 2.2.2. După caz, Comisia va propune texte legislative sau le va consolida pe cele în vigoare, va modifica acordurile sau va negocia modificările necesare cu statele membre și cu alți parteneri externi. De asemenea, aceste propuneri vor ține seama de evaluarea riscurilor de fraudă și de alte analize relevante.

Ce elemente sunt necesare pentru strategiile antifraudă la nivelul serviciilor Comisiei?

Serviciile Comisiei își vor **adapta sistemele și procedurile de control intern** într-un mod coerent, cu respectarea principiului proporționalității.

Strategiile sectoriale trebuie să abordeze întregul ciclu antifraudă, și anume prevenirea și detectarea fraudelor, cooperarea dintre OLAF și serviciile Comisiei, recuperare și sancțiuni. Ele trebuie să servească la adaptarea acestor elemente la nevoile și contextul specifice fiecărui sector de politică, inclusiv la riscul de fraudă în sectorul respectiv.

Strategiile sectoriale existente pot fi utilizate drept bază, după caz, ameliorată sau completată în mod corespunzător.

Comisia poate, de asemenea, să pună în aplicare **strategii regionale** privind anumite tipuri de fraudă. Un nou exemplu de abordare orizontală este planul de acțiune împotriva contrabandei cu țigări și alcool de-a lungul frontierei estice a UE, care însoțește prezenta strategie sub formă de document de lucru³⁷.

Comisia va pune în aplicare o cooperare strânsă, va dezvolta sinergii și, totodată, va promova normele pertinente stabilite în prezenta strategie antifraudă în cadrul **instituțiilor UE, inclusiv al SEAE, oficiilor, agențiilor și organismelor**, precum și al **întreprinderilor comune**.

2.2.2. Rolul OLAF în elaborarea și aplicarea strategiilor

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1073/1999, OLAF „contribuie la elaborarea și dezvoltarea de metode de combatere a fraudei și a oricăror alte activități ilegale care afectează

³⁶ Articolele 54, 53, 56 și 163 din Regulamentul financiar.

³⁷ SEC (2011)791.

interesele financiare ale Comunității Europene”³⁸. OLAF trebuie implicat în acest demers într-un stadiu incipient. Cu toate că prevenirea și detectarea fraudelor sunt în primul rând responsabilitatea fiecărui șef al unui serviciu al Comisiei (în mod corespunzător, în funcție de modul de gestionare), OLAF joacă un rol important pe parcursul întregului proces.

OLAF va juca un rol proactiv și consolidat și va asista serviciile, oferind, printre altele, o metodologie și îndrumări în vederea dezvoltării și punerii în aplicare a strategiilor antifraudă sectoriale.

În prezent, există numai un schimb de cele mai bune practici între unele dintre serviciile Comisiei care gestionează fonduri UE, dar acest schimb nu implică toate serviciile Comisiei. Grupul interservicii al corespondenților pentru protecția împotriva fraudei se va transforma într-o rețea de prevenire și detectare a fraudei, organizată de OLAF. Această rețea va avea rolul de centru de expertiză care furnizează asistență și consiliere. Aceasta va disemina cele mai bune practici (de exemplu, proiectului „Pluto” de extragere a datelor, menționat mai sus) și evaluările riscurilor de fraudă bazate pe experiența operațională a OLAF, precum și pe informațiile pertinente, deținute de OLAF, din partea statelor membre, a țărilor terțe și a organizațiilor internaționale. Această rețea ar trebui, de asemenea, să contribuie la dezvoltarea și actualizarea periodică a strategiilor sectoriale adoptate de serviciile Comisiei.

OLAF contribuie la coordonarea cooperării statelor membre împotriva fraudei în conformitate cu articolul 325 alineatul (3) din TFUE și cu cadrul de reglementare aplicabil³⁹. Acțiunea statelor membre este sprijinită prin consultarea periodică, în special în cadrul Comitetului consultativ pentru coordonarea în domeniul combaterii fraudei (COCOLAF)⁴⁰. Acest comitet ar putea avea mai multe grupuri sectoriale, ceea ce ar garanta prezența unor experților pentru diferite sectoare de activitate. Aceste subgrupuri ar trebui să stimuleze cooperarea dintre serviciile antifraudă din statele membre, încurajându-le să își împărtășească experiențele operaționale și să sporească gradul de conștientizare cu privire la practicile frauduloase constatate în diferite state membre.

Acest lucru reflectă rolul OLAF, care este acela de a investiga acuzațiile de fraudă și de a oferi asistență activă tuturor serviciilor Comisiei în elaborarea politicilor de prevenire a fraudei.

2.2.3. Controale și analize de risc sistematice

După caz, în cadrul fiecărui mod de gestionare, cu sprijinul OLAF, serviciile Comisiei vor crea sisteme care să le asigure, în mod rezonabil, că sunt în măsură să detecteze neregulile și fraudele majore. În special, este necesar să fie create condiții pentru identificarea operațiunilor și operatorilor suspecti, prin intermediul unor indicatori specifici (semnale de alertă - *red flags*).

³⁸ Articolul 1; în propunerea modificată de reformă a OLAF [COM (2011)135] această parte a fost ușor adaptată în măsura în care OLAF trebuie să contribuie la elaborarea și dezvoltarea de metode **de prevenire și de combatere** a fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii.

³⁹ Regulamentul (CE) nr. 515/97 al Consiliului din 13 martie 1997 privind asistența reciprocă între autoritățile administrative ale statelor membre (JO L 82, 22.3.1997, p. 1) și Regulamentul (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 mai 1999 privind investigațiile efectuate de OLAF, articolul 1 (JO L 136, 31. 5.1999, p. 1).

⁴⁰ Decizia 94/140/CE a Comisiei (JO L 61, 4.3.1994, p. 27).

Serviciile vor evalua necesitatea îmbunătățirii **evaluării riscurilor** de fraudă prin dezvoltarea unui proces mai sistematic și formalizat pentru identificarea domeniilor de risc de fraudă. În paralel, exploatând în modul cel mai eficace posibil resursele existente, acestea trebuie să instaureze controale inteligente, bazate pe instrumente informatice, adaptate nevoilor lor în mod corespunzător, care au fost dezvoltate de anumite servicii în colaborare cu OLAF⁴¹. Astfel de instrumente permit, de exemplu, punerea în comun a datelor disponibile referitoare la proiecte - finalizate sau în curs - finanțate din fonduri UE. Această abordare este utilă în scopuri de prevenire a fraudei, dar permite, de asemenea, detectarea cazurilor de plagiat și de dublă finanțare frauduloasă. Aceste instrumente nu vor fi pe deplin eficace decât dacă sistemele de informații conțin date complete, coerente și fiabile privind fondurile UE. Posibilitatea de a analiza datele în scopuri de prevenire a fraudei ar trebui, de asemenea, să fie luată în considerare în momentul definirii cerințelor operaționale pentru noile sisteme informatice.

Comunicarea între serviciile Comisiei cu privire la riscurile de fraudă ar putea fi îmbunătățită. Va fi revizuită utilizarea **sistemului de avertizare rapidă** (EWS), care este un sistem intern al Comisiei⁴², pentru a-l transforma pe acesta într-un instrument și mai eficace de prevenire a fraudei, în materie de gestionare directă. Ar trebui create condițiile pentru un **schimb de informații** mai amplu cu părțile interesate externe, prin intermediul bazei de date centrale a excluderilor⁴³, bazat pe legislația pertinentă, precum și pe respectarea normelor de protecție a datelor.

Eficacitatea monitorizării ar putea fi limitată de accesul necorespunzător la documente și informații în anumite sfere ale **gestionării în comun** care implică organizații internaționale⁴⁴. Comisia va continua să depună eforturi pentru a îmbunătăți instrumentele juridice de cooperare cu țările terțe și cu organizațiile internaționale și pentru a garanta că instrumentele respective sunt implementate și aplicate în mod corespunzător. Această abordare ar putea include introducerea în acordurile și memorandumurile de înțelegere internaționale, în conformitate cu reglementările în vigoare în materie de investigații, a unor prevederi privind schimbul de informații și cooperarea la nivel operațional, inclusiv în cadrul unor investigații desfășurate în comun.

2.2.4. *Sensibilizare și formare*

Comisia își va sensibiliza în mod periodic **personalul** cu privire la riscul de fraudă, în special administratorii de proiecte, personalul care lucrează în serviciile financiare, auditorii, precum și personalul care ocupă posturi în delegațiile UE. Comisia va coopera îndeaproape cu SEAE și cu alte organisme ale UE pentru promovarea acestei politici și va disemina informații privind sistemul de avertizare rapidă, **procedurile de raportare a cazurilor de fraudă** și privind măsurile de combatere a fraudei. Aceste elemente includ limitarea impactului fraudei și neregulilor prin adoptarea de măsuri adecvate în timp util pentru a împiedica continuarea

⁴¹ Cum ar fi proiectul „Pluto” de extragere a datelor, menționat în secțiunea 1, elaborat de serviciile implicate în finanțarea cercetării și de OLAF.

⁴² Decizia Comisiei C(2008)3872 din 16 decembrie 2008 privind Sistemul de avertizare rapidă pentru ordonatorii de credite ai Comisiei și ai agențiilor executive (JO L 344, 20.12.2008, p. 125).

⁴³ Articolul 95 din Regulamentul financiar.

⁴⁴ Avizul Curții de Conturi nr. 1/2010 – „Îmbunătățirea gestiunii financiare a bugetului UE: riscuri și provocări” (JO C 35, 12.2.2010), punctul 14.

acestora, concentrându-se inițial pe organisme și entitățile cele mai afectate. Informațiile diseminate ar trebui să includă informații cu privire la măsurile antifraudă și la OLAF.

Toți **membrii personalului** care sunt responsabili cu gestionarea de proiecte și care efectuează operațiuni financiare au o răspundere în materie de prevenire și detectare a fraudelor și ar trebui să fie suficient de bine formați, inclusiv ceea ce privește combaterea fraudei. OLAF va furniza Comisiei un **site internet antifraudă** intern, care va oferi consiliere metodologică, inclusiv în ceea ce privește cele mai bune practici, precum și tipologiile de fraudă, pentru a ajuta serviciile și agențiile executive să elaboreze strategii antifraudă, și își va pune la dispoziție expertiza pentru conceperea unor programe de formare.

Rețeaua OLAF de prevenire și detectare a fraudei și, eventual, alte grupuri de experți existente vor contribui la creșterea gradului de sensibilizare și la formare.

Comisia și, în special, OLAF vor continua, de asemenea, să facă schimb de bune practici, să sprijine și să coopereze cu alte organizații internaționale și organisme specializate la elaborarea de politici antifraudă și anticorupție. Activitățile legate de ultimul punct vor fi coordonate cu mecanismul UE de raportare în materie de combatere a corupției.

2.3. Investigații

2.3.1. Investigațiile OLAF

Comisia și-a prezentat propunerea modificată de reformă a OLAF⁴⁵. Această propunere consolidează eficiența OLAF în desfășurarea investigațiilor sale⁴⁶. Propunerea prevede și o mai bună cooperare cu alte autorități. Aceasta prevede drepturi procedurale specifice și garantează protecția drepturilor individuale în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a UE.

Fluxul de informații dintre serviciile Comisiei și OLAF înainte, în timpul și în urma investigațiilor ar trebui să permită Comisiei să ia măsurile de precauție corespunzătoare, precum suspendarea granturilor, a contractelor sau a plăților în curs, precum și stoparea practicilor neconforme cu reglementările. De asemenea, acest schimb de informații va facilita accesul OLAF la toate informațiile relevante pentru investigațiile sale.

În cazul în care investigațiile implică membri ai personalului instituțiilor UE („investigații interne”), o condiție esențială pentru finalizarea cu succes a acestora este **cooperarea strânsă dintre OLAF și alte servicii de investigații**. Această cooperare trebuie consolidată ori de câte ori este necesar, în special **între OLAF și celelalte servicii de investigații și inspecție ale instituțiilor UE**.⁴⁷

⁴⁵ COM(2011) 135.

⁴⁶ Curtea de Conturi Europeană subliniază, de asemenea, necesitatea de a îmbunătăți eficiența. A se vedea Raportul special nr. 2/2011 al Curții de Conturi Europene „Situția acțiunilor întreprinse în urma Raportului special nr. 1/2005 privind gestionarea Oficiului European de Luptă Antifraudă.”

⁴⁷ Propunerea modificată de reformă a OLAF [COM (2011)135] prevede, prin urmare, că OLAF stabilește priorități ale activităților sale de investigare. A se vedea articolul 5 alineatul (1), precum și expunerea de motive, p. 4.

Pentru toate modurile de gestionare, trebuie identificate **autoritățile puncte de contact centrale** din statele membre⁴⁸, țările terțe și organizațiile internaționale. OLAF poate folosi ulterior aceste puncte de contact ca o legătură directă în scopul investigațiilor, astfel cum se prevede în propunerea modificată de reformă a OLAF.

După caz, și în scopul investigațiilor OLAF, **cooperarea dintre OLAF și auditorii externi ai serviciilor Comisiei** ar trebui consolidată pentru a beneficia de expertiza acestora. În acest sens, auditorii Comisiei pot participa la misiunile OLAF și la controalele la fața locului.

OLAF își promovează și împărtășește cu statele membre experiența operațională și cele mai bune practici în vederea protejării intereselor financiare ale UE. Este necesar ca OLAF să sprijine măsurile antifraudă comune aplicate de statele membre⁴⁹. Partenerii trebuie **să informeze** OLAF cât mai rapid posibil cu privire la cazurile de fraudă detectate și să actualizeze informațiile respective pe măsură ce investigațiile avansează, cu respectarea cadrului legal aplicabil.

În optica noului cadru financiar multianual, programele de cheltuieli și toate deciziile, contractele și acordurile de grant aferente finanțate de UE trebuie să prevadă că OLAF are **competența** de a investiga cazurile de suspiciune de fraudă în programele și proiectele finanțate de UE⁵⁰. Clauzele respective trebuie să prevadă obligația tuturor subcontractanților și a beneficiarilor granturilor și a personalului acestora de a acorda OLAF, la cererea acestuia, acces la toate informațiile privind implementarea programelor și proiectelor. Contractanții și beneficiarii granturilor ar trebui să fie obligați să includă în contractele semnate cu subcontractanții lor clauzele necesare prin care se acordă OLAF aceleași drepturi de acces în raport cu toți subcontractanții.

2.3.2. Informatori și denunțatori

Cadrul de raportare a suspiciunilor de fraudă și corupție și de **protejare a tuturor informatorilor** care acționează de bună credință este important pentru detectarea fraudei. Legislația UE stabilește norme, aplicabile personalului UE, referitoare la denunțarea faptelor suspecte⁵¹. Tuturor celorlalte părți (**informatorii**) trebuie să li se faciliteze accesul la autoritățile care conduc investigațiile, cum ar fi OLAF⁵². Comisia va examina modalitățile prin care denunțatorii pot primi orientare și protecție de la autoritățile în cauză și prin care **să încurajeze** în continuare **informatorii** să raporteze neregulile, fraudă sau corupția (de exemplu măsuri de motivare a informatorilor și de încurajare a divulgării voluntare a informațiilor).

⁴⁸ Articolul 3 din propunerea modificată de reformă a OLAF [COM (2011)135] prevede acest lucru. A se vedea, de asemenea, expunerea de motive, p. 4.

⁴⁹ În temeiul articolului 1 din propunerea modificată de reformă a OLAF [COM (2011)135], OLAF „sprijină acțiunile comune de combatere a fraudei întreprinse de către statele membre în mod voluntar”.

⁵⁰ A se vedea, în acest context, SEC (2007)1676 privind activitățile de protecție împotriva fraudei cu privire la programe de cheltuieli în cadrul perspectivelor financiare 2001-2006.

⁵¹ Statutul personalului, articolele 22a și 22b (JO 45, 14.6.1962, p. 1385).

⁵² De exemplu, pentru raportarea confidențială poate fi utilizat **sistemul de notificare a fraudelor (FNS)**: <https://fns.olaf.europa.eu/>.

2.4. Sancțiuni

Comisia va raționaliza și va consolida utilizarea **sancțiunilor financiare și/sau administrative**, inclusiv excluderea de la finanțarea UE în caz de nereguli, fraude sau acte de corupție grave. Atunci când se decide ce sancțiuni să se impună entităților juridice, trebuie să se țină seama de măsurile luate de respectivele entități împotriva persoanelor responsabile de fraudă și corupție. Sancțiunile respective ar trebui să beneficieze de o publicitate adecvată, în conformitate cu cadrul juridic existent.

Statele membre sunt obligate să raporteze anumite cazuri de fraudă asupra bugetului UE, care ar putea constitui un temei pentru excluderea pe viitor a beneficiarilor de la finanțarea din partea UE⁵³. Cu toate acestea, ele nu au nicio obligație de a păstra aceste informații într-un sistem centralizat care ar dirija fluxurile de informații către o singură autoritate responsabilă, ceea ce ar face ca sistemul să fie mai eficient. Prin urmare, Comisia va încuraja statele membre să adopte orientări pentru autoritățile **la nivel național** pentru a se asigura că notificările sunt comunicate în mod adecvat către baza de date centrală a excluderilor a Comisiei (*Central Exclusion Database* - CED). Comisia va încuraja acțiunile autorităților competente în statele membre, precum și ale organismelor UE destinate ridicării nivelului de sensibilizare cu privire la CED.

Pentru a asigura condiții de concurență echitabile pe întreg teritoriul UE⁵⁴, Comisia va analiza dacă **sancțiunile financiare și/sau administrative aplicate de către statele membre** în conformitate cu normele naționale sunt suficient de **eficiente, proporționale și cu efect de descurajare**. Totodată, Comisia va elabora inițiativele legislative pertinente, în special în domeniul vamal, după cum se prevede în Planul de acțiune de la Stockholm⁵⁵.

Pentru a spori efectul descurajator al **sancțiunilor disciplinare**, rezultatul procedurilor disciplinare trebuie să fie comunicat într-un mod mai eficient, asigurându-se, în același timp, respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor în cauză și protecția datelor. **Informațiile cu privire la personalul sancționat** ar trebui conservate și partajate cu celelalte autorități pe baza principiului nevoii de cunoaștere (*need-to-know*) a informațiilor respective, în conformitate cu normele privind protecția datelor și sub rezerva unor garanții specifice adecvate⁵⁶.

2.5. Recuperare

În cazul gestionării partajate, statele membre sunt în primul rând responsabile de investigarea neregulilor și fraudelor și de recuperarea fondurilor plătite în mod nejustificat, inclusiv ca o măsură subsecventă investigațiilor întreprinse de OLAF⁵⁷. În cazul gestionării directe, serviciile Comisiei trebuie să emită fără întârziere ordine de recuperare ca urmare a investigațiilor OLAF. Este important ca informațiile privind aceste recuperări fie sistematic utilizate în activitățile operaționale ale OLAF. Comisia va continua să îmbunătățească

⁵³ Articolul 95 alineatul (2) din Regulamentul financiar.

⁵⁴ A se vedea inițiativele pertinente, menționate în Comunicarea Comisiei privind protejarea intereselor financiare ale UE prin măsuri de drept penal și investigații administrative, COM(2011)293.

⁵⁵ COM(2010)171, p. 22.

⁵⁶ A se vedea articolul 8 alineatul (5) din Directiva 95/46/CE și articolul 10 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001.

⁵⁷ Articolul 53b alineatul (2) litera (c) din Regulamentul financiar.

caracterul exhaustiv, calitatea și prezentarea datelor privind recuperările în raportul său privind protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene⁵⁸.

2.6. Alte instrumente orizontale de prevenire a fraudelor

2.6.1. Norme legislative internaționale

Comisia va asigura punerea în aplicare adecvată a **convențiilor internaționale** relevante și a normelor cu privire la politicile antifraudă, cu un accent deosebit pe Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC), instrumentele Consiliului Europei (GRECO) și a standardelor și recomandărilor OCDE și G20⁵⁹.

2.6.2. Etică și integritate

Comisia dispune de un sistem complex de norme în materie de etică și integritate pentru personalul său⁶⁰, precum și pentru membrii Comisiei⁶¹. Aceste norme au fost revizuite recent. Comisia oferă formare în acest domeniu personalului nou-angajat, precum și cursuri de perfecționare.

Comisia se va asigura că normele și valorile etice ale serviciului public al UE sunt comunicate corect în mod periodic de la cele mai înalte niveluri către întregul personal și că se furnizează o **formare** adecvată.

Comisia trebuie să se asigure că se aplică măsuri eficiente de prevenire a fraudei în ceea ce privește politicile sale de recrutare și de personal. În acest cadru ar trebui incluse controale eficiente privind trecutul candidaților.

2.6.3. Transparența și accesul la informații

Transparența contribuie la prevenirea și detectarea fraudelor. Pentru a garanta faptul că finanțele UE sunt gestionate în mod transparent și în conformitate cu cerințele legale aplicabile, cetățenii ar trebui să beneficieze de un acces ușor la informațiile pertinente.

Ca urmare a inițiativei europene în materie de transparență⁶², Comisia a introdus, de asemenea, un regim voluntar pentru mai multă transparență în reprezentarea intereselor la nivelul UE. A fost instituit un registru și a fost adoptat un cod de conduită. La 23 iunie 2011, Comisia a semnat un acord interinstituțional cu Parlamentul European cu privire la instituirea unui registru comun⁶³.

⁵⁸ http://ec.europa.eu/anti_fraud/reports/anti-fraud_en.html.

⁵⁹ A se vedea Comunicarea Comisiei „Combaterea corupției în UE” [COM (2011) 308], p. 9-10.

⁶⁰ Statutul funcționarilor (JO 45, 14.6.1962, p. 1385), Codul de bună conduită administrativă (JO L 267, 20.10.2000), Ghidul practic privind etica și conduita personalului și alte norme specifice.

⁶¹ Codul de conduită pentru comisari [C (2011) 2904]: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/pdf/code_conduct_en.pdf.

⁶² SEC(2005)1300 și SEC(2005)1301.

⁶³ http://ec.europa.eu/transparency/index_en.htm.

2.6.4. Achiziții și granturi

În prezent, Comisia revizuieste directivele privind achizițiile publice ale UE⁶⁴. Prin acest demers ar urma să se **simplifice** și să crească **transparența** procedurilor de achiziții la toate nivelurile, al Uniunii Europene și al statelor membre. În contextul reformei, Comisia va examina eventuale modalități suplimentare de **prevenire** a comportamentelor frauduloase și a **conflictelor de interese** în distribuirea fondurilor publice.

Totodată, Comisia examinează normele propuse cu privire la acordarea contractelor de concesiune pentru servicii, care ar putea implica utilizarea fondurilor UE în parteneriate public-privat și care nu sunt, în prezent, supuse unor obligații clare de transparență.

Entitățile care beneficiază de fonduri UE trebuie să fie în măsură să demonstreze, la cerere, **caracterul transparent al dobândirii proprietății lor**. Toate entitățile care fac parte din structura acționariatului ar trebui să poată fi verificate de autorități pe baza principiului nevoii de cunoaștere (*need-to-know*). Acest lucru se aplică, totodată, partenerilor din consorțiu și părților terțe care beneficiază de sprijin financiar, în cazul punerii în aplicare a unui grant.

3. MONITORIZAREA PUNERII ÎN APLICARE ȘI RAPORTAREA

Este necesar să se integreze o trimitere la punerea în aplicare a prezentei strategii antifraudă în ciclul de planificare strategică și de programare existent al Comisiei, care prevede un set complet de mecanisme de planificare, monitorizare și raportare. Strategiile antifraudă nu necesită niveluri suplimentare de control și de sarcină administrativă, dar trebuie să fie integrate în mod adecvat și în planificarea, controlul și mecanismele de raportare existente.

La nivelul serviciilor Comisiei, planurile anuale de management sunt folosite pentru planificarea și monitorizarea activităților; acestea ar trebui să includă, de asemenea, punerea în aplicare a strategiilor lor antifraudă. Raportul anual de activitate este un instrument de raportare care arată rezultatele obținute de fiecare serviciu în anul respectiv, inclusiv modul în care aceasta și-a îmbunătățit sistemele de gestionare și control și de gestiune financiară, precum și în ceea ce privește aspectele antifraudă. **Rapoartele anuale de activitate**⁶⁵ trebuie să conțină informații privind prevenirea fraudelor **ca parte a evaluării sistemelor lor interne de control**, care să reflecte implementarea strategiilor sectoriale și să descrie măsurile de atenuare a riscurilor de fraudă⁶⁶. Rapoartele trebuie să includă, de asemenea, actualizări periodice cu privire la implementarea strategiilor antifraudă sectoriale.

Comisia va prezenta un raport cu privire la punerea în aplicare a prezentei strategii antifraudă începând cu raportul Comisiei din 2013 privind protejarea intereselor financiare ale UE.

Aceste dispoziții vor garanta că măsurile antifraudă rămân o prioritate pe agenda de lucru a Comisiei și vor sublinia importanța acestora pentru procedura de descărcare de gestiune.

⁶⁴ Cartea verde privind modernizarea politicii UE în domeniul achizițiilor publice [COM (2011)15].

⁶⁵ Aceste rapoarte sunt publicate pe site-ul UE: http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm.

⁶⁶ Pentru raportarea globală privind prezenta Strategie antifraudă, a se vedea secțiunea 3.